

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

**у контексті державної
програми розвитку фізичної культури в Україні:
досвід, проблеми, перспективи**

Присвячується 10-річчю факультету фізичного виховання і спорту

Житомир, 2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ
ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник наукових праць

Випуск 1

*Присвячується 10-річчю
факультету фізичного виховання і спорту*

Житомир
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
2014

УДК 796.011
ББК 74.200.55
Ф48

Рекомендовано до друку Вченю Радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
від 28 листопада 2014 року протокол № 4

Рецензенти:

- Костюкевич В. М.** – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського).
- Козіна Ж. Л.** – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди).
- Ахметов Р. Ф.** – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Житомирський державний університет імені Івана Франка).

Головний редактор: кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Т. Б. Кутек
(Житомирський державний університет імені Івана Франка).

Відповідальний редактор: кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Т. Є. Яворська
(Житомирський державний університет імені Івана Франка).

Редакційна колегія:

Бріскін Ю. А., доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (ЛДУФК, м. Львів).

Вовканич А. С., кандидат біологічних наук, професор (ЛДУФК, м. Львів).

Виноградський Б. А., доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (ЛДУФК, м. Львів).

Грибан Г. П., доктор педагогічних наук, професор (ЖДУ ім. І. Франка, м. Житомир).

Єрмаков С. С., доктор педагогічних наук, професор (ХДПУ ім. Г. Сковороди, м. Харків).

Заневський І. П., доктор технічних наук, професор (ЛДУФК, м. Львів).

Ільїн В. М., доктор біологічних наук, професор (НУФКіСУ, м. Київ).

Кашуба В. О., доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (НУФКіСУ, м. Київ).

Коробейников Г. В., доктор біологічних наук, с. н. с. (НУФКіСУ, м. Київ).

Москаленко Н. В., доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (ДДІФК, м. Дніпропетровськ).

Філіпов М. М., доктор біологічних наук, професор (НУФКіСУ, м. Київ).

Фурман Ю. М., доктор біологічних наук, професор (ВДПУ ім. М. Коцюбинського, м. Вінниця).

Худолій О. М., доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (ХДПУ ім. Г. Сковороди, м. Харків).

Фізичне виховання та спорт у контексті державної програми розвитку фізичної культури в Україні: досвід, проблеми, перспективи: збірник наукових праць. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 260 с, іл.

У збірнику вміщено наукові праці, що висвітлюють актуальні питання фізичного виховання різних верств населення, теорії та методики підготовки спортсменів, підготовки кадрів у сфері фізичного виховання і спорту, психолого-педагогічні аспекти фізичного виховання і спорту, медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту, фізичної реабілітації, фізичної рекреації.

Збірник буде корисним для вчителів і викладачів фізичного виховання, тренерів, організаторів фізичного виховання та спорту, спортсменів, студентів.

Мова видання: українська, російська, англійська

За достовірність інформації відповідальність несуть автори статей

УДК 796.011
ББК 74.200.55

© Збірник наукових праць Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2014

**В УКРАЇНІ: ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Пазіна В. О.		
..... 149	Розвиток спортивної гімнастики на Житомирщині у післявоєнні роки	188
Попович О. І. / Popovych O. I.		
..... 152	Взаємозв'язок психофізіологічного стану студентів-жінок з рівнем їх рухової активності / Relationship of the mental and physical statetes of female students with the level of theirbmotor activity	191
Свістельник Л. Р.		
..... 155	Формування електронного галузевого інформаційного ресурсу у ВНЗ фізкультурного профілю	194
Сіліва М. О.		
..... 157	Формування позитивної мотивації у студентів до занять фізичною культурою засобами степ-аеробіки	196
Стасюк Р. М., Смірнова К. Р.		
..... 160	Формування у студентів свідомого ставлення до фізичного вдосконалення в процесі фізичного виховання	199
..... 163	НАПРЯМ IV. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ, ФІЗИЧНА РЕКРЕАЦІЯ, МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ	
Абдулаев А. К., Ребар И. В., Несторов А. С.		
..... 166	Процессы восстановления водного баланса спортсмена	202
Андрійчук О. Я.		
..... 169	Рекреаційно-туристичне державне регулювання	205
Бойко Г. М.		
..... 171	Корекційна спрямованість інклузивного навчання студентів з особливими освітніми потребами в системі фізичного виховання молоді	207
Бринзак В. П., Милов О. А.		
..... 173	Фізичне здоров'я школярів 7-8 років, що займаються хортингом	210
Гацосва Л. С.		
..... 175	Теоретичний аналіз проблем адаптивного фізичного виховання	213
Ковінько М. С., Драчук А. І., Шевчик Л. М.		
..... 177	Шляхи оптимізації заняття фізкультурно-оздоровчої спрямованості	216
Кокарєва С. М., Щербай С. А.		
..... 179	Дослідження стану здоров'я спортсменів різної кваліфікації, що займаються фітнес-багатоборством «Стренгфлекс»	220
Корнійчук Н. М., Ляшевич А. М., Киричук В. О.		
..... 183	Перебіг адаптаційних процесів та формування стресостійкості студентів молодших курсів факультету фізичного виховання і спорту	223
Крук А. З., Крук М. З.		
..... 186	Особливості морфофункциональних показників плавців-стаєрів	227

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

- дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / О. А. Воронина – Курск, 2008. – 22с.
6. Дмитриев М. Г. Психолого-педагогическая диагностика делинквентного поведения у трудных подростков / Дмитриев М. Г., Белов В. Г., Парфенов Ю. А. – М.: СПб.: ЗАО «Пони», 2010. – 316 с.
7. Научитель Е. Д. Адаптация студента в ВУЗе / Е. Д. Научитель; Практическая психология и социальная работа. – К., 2001. – с. 21-23.
8. Петрова Н. И. Уровень самоактуализации студентов и их социально-психологическая адаптация / Н. И. Петрова; Психологический журнал №3. – К., 2003. – с. 116-120.
9. Середняцька І. А. Стресостійкість як спосіб попередження конфліктів у студентської молоді / І. А. Середняцька; Педагогічна наука. – К., 2005. – с. 21-24.
10. Скрипник В. А. Особливості перебігу та самосприйняття соціально-психологічної адаптації студентів-першокурсників / В. А. Скрипник; Психологія і суспільство. – К., 2005. – с. 87-93.

АНОТАЦІЙ

**ПЕРЕБІГ АДАПТАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТОЙКОСТІ СТУДЕНТІВ
МОЛОДШИХ КУРСІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

Корнійчук Н. М., Ляшевич А. М., Киричук В. О.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

У роботі дослідженні особливості перебігу адаптаційних процесів та формування стresostiykosti студентів молодших курсів факультету фізичного виховання і спорту. Аналіз показників оцінки первово-психічної напруги показав позитивну динаміку зниження їх від 1-го до 3-го курсів навчання. Студенти першокурсники характеризувались надмірною вираженістю первово-психічної напруги, другокурсники – помірною мірою вираженості первово-психічної напруги, а третьокурсники мали слабку міра вираженості первово-психічної напруги.

Ключові слова: адаптаційні процеси, стresostiykость, первово-психічна напруга.

**ХОД АДАПТАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ И ФОРМИРОВАНИЯ СТРЕССОСТОЙКОСТИ СТУДЕНТОВ
МЛАДШИХ КУРСОВ ФАКУЛЬТЕТА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ И СПОРТА**

Корниченко Н. Н., Ляшевич А. М., Киричук В. А.

Житомирский государственный университет имени Ивана Франко

В работе исследованы особенности хода адаптационных процессов и формирования стрессостойкости студентов младших курсов факультета физического воспитания и спорта. Анализ показателей оценки первово-психического напряжения показал позитивную динамику снижения их от 1-го к 3-му курсам обучения. Студенты первокурсники характеризовались избыточной выраженностью первово-психического напряжения, второкурсники – умеренной мерой выраженности первово-психического напряжения, а третьекурсники имели слабую меру выраженности первово-психического напряжения.

Ключевые слова: адаптационные процессы, стресостийкость, первово-психическое напряжение.

**MOTION ADAPTATION PROCESSES AND FORMING OF STRESOSTIYKOSTI OF STUDENTS OF JUNIOR
COURSES OF FACULTY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT**

Korniychuk N., Liashevich A., Kirichuk V.

Zhytomyr Ivan Franko State University

In-process investigational features of motion of adaptation processes and forming of stresostiykosti students of junior courses of faculty of physical education and sport. The analysis of indexes of estimation of nervovo-psikhichchnoy tension rotined the positive dynamics of decline of them from 1th to 3th courses of studies Students freshmen were characterized surplus expressed of nervovo-psikhichchnoy tension, second-year students – by the moderate measure of expressed of nervovo-psikhichchnoy tension, and tretekursniki had weak measure of expressed of nervovo-psikhichchnoy tension.

Keywords: adaptation processes, stresostiykist', nervovo-psikhichchna tension.

ОСОБЛИВОСТІ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЛАВЦІВ-СТАЄРІВ

Крук М.З., Крук А. З.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Постановка проблеми. Перспективність спортсмена визначалася як інтегральна оцінка фізичного розвитку плавця за численними показниками. При цьому провідну роль відіграють морфофункциональні показники на 80-90% детерміновані спадковістю. До розряду модельних характеристик відносять також параметри, що характеризують спеціальну працездатність, технічну, тактичну та інші види підготовленості.

При цьому слід врахувати, що розроблені раніше модельні характеристики, представлені в роботах 70-80-х років, на сьогоднішній день дещо застаріли. І тому науковці почали розробку алгоритмів за допомогою яких можливо визначити спеціалізацію кожного спортсмена на початковому етапі тренувань. Приклад цьому, збірна СПІА з плавання, де основною характеристикою є багатоборна тактика. Нажаль, на відміну від збірної команди СПІА, українські плавці мають вузькоспеціалізовану підготовку.

Виходячи з вище викладеного, можна зробити припущення, що система спортивної орієнтації потребує проведення досліджень, що доповнюють знання про морфофункциональні характеристики плавців, відповідно до сучасних тенденцій розвитку спортивного плавання.

Високі спортивні досягнення у плаванні значною мірою визначаються рівнем розвитку фізичних якостей і особливостями статури. Вивченю цих показників велика увага приділялась ще з середини минулого століття. Плавці високої кваліфікації мають хороший фізичний розвиток: високий зріст, пропорційна статура, велика ЖЕЛ, що забезпечує хороші гідродинамічні якості – обтіність і плавучість.

Також існує проблема з неповним розкриттям теми пов'язаної з оптимізацією вибору основних та додаткових змагальних дистанцій в сучасному плаванні. Тому проблема раціонального визначення індивідуальної спортивної спеціалізації кожного плавця дуже актуальна. Виходячи з цього інтерес до стану розвитку окремих морфофункциональних і гідродинамічних показників спортсменів – не випадковий.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження плавців високого класу, особливостям їх морфофункциональних показників, а також впливу цих показників на плавання в залежності від спеціалізації присвячено чимало робіт. Цим питанням приділялась увага, зокрема, в роботах Н. Ж. Булгакової, В. М. Запорського, Е. Г. Мартirosова, І. Є. Філімонової, Б. В. Статкявічсна. Багато авторів звертають увагу на ідеальні параметри плавців як стаєрів так і спринтерів, до певного часу цих параметрів не існувало, але при проведенні досліджень протягом багатьох років було створено ідеальні моделі плавців усіх видів плавання та на різних дистанціях.

Виявлення перспективних, спортивно обдарованих плавців є необхідною передумовою системи багаторічної підготовки. Підсумком численних досліджень І.В. Чеботарьової, Т.С. Тімакової, А.А. Кашкина, А.Р. Воронцова є розробка модельних характеристик і нормативних вимог з фізичного розвитку та спеціальної підготовленості плавців різної кваліфікації та спеціалізації.

Метою статті є аналіз дослідження, що ставило своїм завданням експериментально порівняти морфофункциональні показники плавців ЖДЮСШ "Авангард", що спеціалізуються на дистанції 1500 м. вільним стилем з еталонними характеристиками плавців-стаєрів та з'ясувати ефективність обраної спеціалізації спортсменами Житомирської ДЮСШ "Авангард".

Методи дослідження. Під час дослідження, було використано такі методи, як спостереження, вимірювання, порівняльний аналіз, метод одержання ретроспективної інформації, антропометрія, методи математичної статистики, кореляційний аналіз.

Результати дослідження та їх обговорення. У ході експерименту, протягом двох тижнів проводилось обстеження спортсменів. У дослідженні взяли участь 15 спортсменів, хлопці віком 15-18 років. Програма обстеження включала вивчення і аналіз індивідуальних морфофункциональних показників плавців-стаєрів ЖДЮСШ та порівняння з ідеальними параметрами плавця-стаєра. Це були спортсмени груп спортивного власконалення, з рівнем підготовки першого спортивного розряду та КМС. З метою визначення оптимальної спортивної спеціалізації плавців був проведений аналіз їх морфофункциональних характеристик в залежності від їх зіставлення зі стандартною моделлю, наявними в науково-методичній літературі.

Програма обстеження включала вивчення і аналіз особливостей морфо-функциональних показників. У загальній складності було вивчено 17 параметрів, за стандартною методикою: ріст, вага, ЖЕЛ, довжина руки, довжина ноги, довжина стопи, довжина тулуба, ширину плечей, обхват грудної клітини (при видоху, у стані спокою, при вдоху), відношення довжини рук до росту, відношення довжини ніг до росту, відношення ваги до росту, відношення ЖЕЛ до ваги, стрибок (у довжину, у висоту). За даними параметрами можна оцінити ріст і розвиток фізичних і функціональних систем спортсмена. Довжина і маса тіла є одними з основних характеристик інтенсивного ростового процесу і накопичення активної маси тіла.

Довжину тіла спортсменів отримували за допомогою дерев'яного станкового зростоміру. Вагу дізналися, застосувавши електронні ваги. ЖЕЛ визначили на основі даних отриманих зі спрометру. Довжину руки, ноги, стопи, тулубу, ширину плечей та обхват грудної клітини (при видоху, у стані спокою, при вдоху) визначили за допомогою вимірювальної стрічки. Відношення довжини рук до зросту, відношення довжини ніг до зросту, відношення ваги до зросту, відношення ЖЕЛ до маси отримували за допомогою обчислення даних з таблиці. Стрибок у довжину з місця визначили за допомогою методу, при якому спортсмен стає на лінію старту, ноги на ширині плечей. Потім з місця поштовхом двох ніг стрибає вперед на дальність. Відстань від лінії старту до лінії приземлення п'яток є показником стрибка. Стрибок у висоту з місця визначили прив'язавши до стіни вимірювальну стрічку і нанісши кожний сантиметр на висоту найнижчого плавця у групі. Досліджувані спортсмени ставали правим чи лівим боком з піднятюю відповідно правою чи лівою рукою, на висоті витягнутої вверх руки. Перед стрибком на висоті витягнутої руки вверх робиться відмітка "І". Потім плавець з місця з напівприсяда з махом рук виконує стрибок вверх, і торкається максимально можливої висоти – відмітка "ІІ". Різниця між відміткою "ІІ" і "І" є висотою стрибка.

Візуально не завжди можливо точно визначити спеціалізацію спортсмена, тому був використаний кореляційний аналіз, який показав взаємозв'язок морфофункциональних показників спортсменів з модельними. Було зроблено нормування даних з метою виключення впливу абсолютних значень відхилень на коефіцієнт кореляції. Коефіцієнт кореляції був використаний як "міра подібності" індивідуальних показників спортсменів і модельних характеристик кваліфікованих плавців, які спеціалізуються на стаєрських дистанціях. На основі результатів кореляційного аналізу для кожного спортсмена були побудовані графіки, що відображають різну ступінь взаємозв'язку морфофункциональних показників плавців, для визначення спрямованості спортивної спеціалізації плавців. Таким

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

чином, були розроблені практичні рекомендації, що дозволяють визначити схильність плавця до певної спеціалізації. За допомогою методу ретроспективної інформації ми отримали ідеальні морфо-функціональні показники плавців-стаєрів. А саме, довжина тіла – 184 см., маса – 73 кг., ЖЕЛ – 6,0 л., довжина руки – 81 см., ноги – 81 см., стопи – 26,7 см., тулуба – 50 см., ширина плечей – 39 см., обхват грудної клітини при видоху – 97 см., у стані спокою – 100 см., при вдосі – 104 см., співвідношення довжини руки до зросту – 0,44, довжини ноги до зросту – 0,44, маси до зросту – 0,4, ЖЕЛ до маси – 0,082 і стрібок у довжину та висоту з місця, відповідно 256 см. і 50 см.

По завершенні експерименту було проведено порівняльний аналіз морфофункціональних показників досліджуваних плавців-стаєрів з ідеальними характеристиками і визначено правильність вибору обраної спеціалізації. Отримані дані були відображені в діаграмах, коли показники спортсменів накладались на ідеальні (рис. 1).

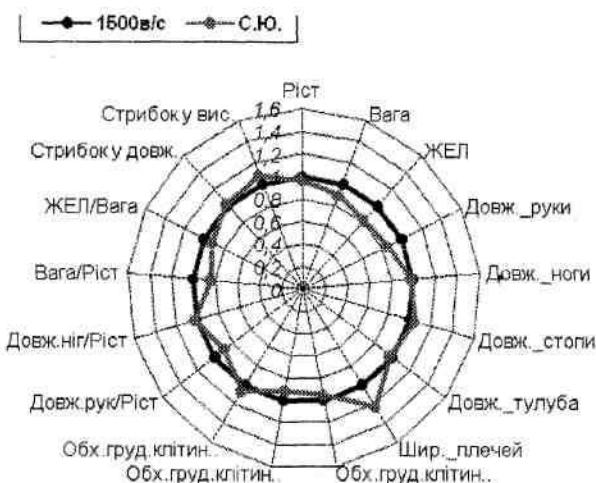

Рис. 1. Порівняльна діаграма фактичних морфофункціональних показників плавців-стаєрів з ідеальними характеристиками

У ході дослідження, проведеного під час учбово-тренувального збору, порівнювались індивідуальні морфофункціональні показники спортсменів (із застосуванням кореляційного аналізу) зі стаціонарними модельними характеристиками плавців-стаєрів.

З 15 обстежених юнаків збігу за морфо-функціональним параметром і вибраної основної дистанції в процентному співвідношенні було виявлено 46,6% (7 осіб). При цьому розбіжності вибраної основної спеціалізації склало відповідно 53,4 (8 осіб). Відповідно до результатів дослідження спортсмені у яких виникла суттєва розбіжність повинні передивитись доцільність вибору спеціальності. Заключним етапом дослідження було проведення бесіди з усіма учасниками дослідження. Також ми підготували рекомендації, щодо кожного спортсмена які потім були передані тренерам спортсменів. В подальшому процесі підготовки збірою команди ЖДЮСШ з плавання, а саме стаєрів потрібно переробити методику відбору спортсменів по даній спеціальності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отримані результати вказують на необхідність контролю морфофункціональних параметрів плавців з метою виявлення відповідності індивідуальних даних вибраної плавальної спеціалізації.

Спеціалізація в тому чи іншому способі плавання на дистанціях різної відстані, основана на морфологічних особливостях будови тіла плавця і рівні спеціальної підготовленості, в кінцевому результаті забезпечить більш ефективні виступи спортсмена на змаганнях. Таким чином, використання даної методики оптимального вибору змагальної спеціалізації дасть можливість досліджуваним збільшити темп росту спортивної майстерності спортсменів ЖДЮСШ.

Отже, можемо зробити висновок, що більш ніж половина спортсменів через неправильний вибір спеціалізації і відсутність методів відбору показують набагато нижчі результати. Але комплексний підхід до методів відбору спеціалізації як основної так і додаткової може підвищити результативність спортсменів, що ми і бачимо на прикладі збірної США.

Потрібно дуже виважено підходити не тільки до вибору спеціалізації, а й на подальший розвиток спортсмена та його результатів. Варто враховувати всі елементи гідромеханіки та тренувального процесу всіх морфофункціональних показників, так як вони взаємопов'язані, і якщо щось упустити це негативно впливає на результат в цілому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ганчар И.Л. Методика преподавания плавания: технологии обучения и совершенствования. – Ч.П. Учебник. – Одесса: Друк, 2006. – 696 с.
2. Политко Е.В., Пилипко О.А. Определение направленности спортивной специализации плавцов олимпийского резерва // Swim.– 2011.– №2.–30-33 с.
3. Спортивное плавание : путь к успеху : в 2 кн./ под общ. ред. В. Н. Платонова. – К. : Олимп. лит., 2011 – 480 с.

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

АНОТАЦІЙ

ОСОБЛИВОСТІ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЛАВЦІВ-СТАЄРІВ

Крук М.З., Крук А. З.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

У статті зроблено порівняльний аналіз морфофункциональних показників спортсменів, що тренуються на відділенні плавання Житомирської ДЮСШ «Авангард» з еталонними характеристиками плавців-стаєрів.

Ключові слова: плавання, спортсмени, плавці-стаєри, морфофункциональні показники.

ОСОБЕННОСТИ МОРФОФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПЛАВЦОВ-СТАЕРОВ

Крук М.З., Крук А. З.

Житомирский государственный университет имени Ивана Франко

В статье сделано сравнительный анализ морфофункциональных показателей спортсменов, которые тренируются на отделении плавания Житомирской ДЮСШ «Авангард» с эталонными характеристиками пловцов-стасров.

Ключевые слова: плавание, спортсмены, пловцы-стаеры, морфофункциональные показатели.

FEATURES OF THE MORPHOLOGICAL INDICES OF THE SWIMMERS-STAYERS

Kruk M., Kruk A.

Zhytomyr state University named after Ivan Franko

In this article is made the comparative analysis of morphological indices of sportsmen who train for swimming in Zhytomyr department «Avangard» with etalon features swimmers-stayers

Keywords: swimming, athletes, swimmers-stayers, morphological indicators

**АДЕКВАТНІСТЬ ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ
В ОЗДОРОВЧОМУ ТРЕНАУВАННІ СТУДЕНТІВ З НИЗЬКИМ РІВНЕМ ЗДОРОВ'Я**

Куц О.С., Леонова В.А.

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Постановка питання. Сьогодні відбувається активний пошук нових форм і методів фізичного виховання, що сприятимуть підвищенню якості підготовки майбутніх спеціалістів вищих навчальних закладів (ВНЗ) гуманітарного профілю. Але аналіз спеціальної літератури (І.Р. Боднар, 2000; А.І. Драчук, 2001; О.В.Дрозд, 1999; Ю.І. Євтушок, 1997 та ін.) показує, що існуючі методи організації фізичного виховання не підвищують рівень фізичної підготовленості студентів, які навчаються у ВНЗ, до належного рівня. У методіці проведення навчальних занять у ВНЗ за останніх десять років не відбулося особливих змін, її ефективність відносно низька, що не повністю відповідає сучасним вимогам вищої школи.

У зв'язку з цим численні дослідження, показали, що збільшити ці резерви дозволяє оптимальне і достатньо постійне навантаження [1, 2, 6 та ін.]. Однак, науково-методичні рекомендації, які є на сьогоднішній день, не орієнтують на всеобщий фізичний розвиток і фізичну підготовленість. Викладені факти свідчать: методика проведення і організація занять у ВНЗ потребують удосконалення, розробки і наукового обґрунтування нових шляхів підвищення якості викладання фізичного виховання спрямованого на покращення здоров'я студентів.

Метою наших досліджень було: шляхом експериментального апробування, визначити рівень адекватності фізичних навантажень в оздоровчому тренуванні студентів з низьким рівнем здоров'я.

Для вирішення поставленої мети використовувались спеціальні комплексні завдання, які реалізовувались переважно повторно-прогресуючим методом.

До участі в педагогічному експерименті були залучені 150 студентів факультету інформаційних технологій і менеджменту з низьким рівнем фізичної підготовленості.

Результати дослідження

Результати наших досліджень з визначення адекватності фізичних навантажень відносно стану організму студентів показали, що як недостатня, так і надмірна величина навантаження суттєво знижує рівень здоров'я.

При розрахунку адекватного фізичного навантаження нами встановлено переваги комплексного підходу до оцінки стану здоров'я. Переведення стану здоров'я в кількісну бальну систему оцінки дає можливість програмувати адекватне фізичне навантаження з таким обсягом і інтенсивністю, які дозволяють вийти із небезпечних для життя меж.

Найбільш ефективні зони адекватності індивідуального фізичного навантаження розраховуються за спеціальними формулами, які розроблені на основі математичного аналізу показників захворюваності і рівня здоров'я в залежності від параметрів об'єму, інтенсивності і частоти занять. Величина оптимального навантаження легко і швидко розраховується з врахуванням віку, статі, загальної рухової активності і рівня здоров'я студентів. Заняття фізичними вправами в зоні адекватності дозволили суттєво підвищити імунітет організму студентів – середня кількість днів з простудними захворюваннями на одного студента в рік значно понизилася, а рівень здоров'я підвищився. Порівнюючи з вихідними результатами, у студентів з нижчим середнім рівнем соматичного здоров'я з

Наукове видання

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Збірник наукових праць

У збірнику збережено орфографічні та пунктуаційні особливості авторських текстів

**Комп'ютерний макет: Остринський В. В.
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)**

В оформленні обкладинки використано фотографії:

- Рустама Ахметова – майстра спорту міжнародного класу, учасника ХХ Олімпійських ігор (Мюнхен);
Інни Євсєєвої – майстра спорту міжнародного класу, учасниці XIV та XV Олімпійських ігор (Сеул, Барселона);
Валерія Андрійцева – заслуженого майстра спорту, срібного призера XXX Олімпійських ігор (Лондон);
Юлії Єлістратової – майстра спорту міжнародного класу, учасниці XXIX та XXX Олімпійських ігор (Пекін, Лондон);
Людмили Коваленко – майстра спорту міжнародного класу, учасниці XXX Олімпійських ігор (Лондон).

Надруковано з оригінал-макета авторів

Підписано до друку 28.11.14. Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 32.5. Обл. вид. арк. 30.7. Наклад 300. Зам. 249.

Видавець і виготовлювач

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ЖТ №10 від 07.12.04 р.
електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua